

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Ruimte, Groen en Water/Wonen

DATUM	7-12-2021	NUMMER PS	2022RGW17
DOEIN	LLO	COMMISSIE	RGW
STELLER	M. van Asten	TELEFOONNUMMER	06 21 131023
NUMMER	823A6334	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Onderwerp Statenbrief:

Beleidsregels voor bodemenergiesystemen in het eerste watervoerende pakket in het Beursgebied, gemeente Utrecht

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

In het Beursgebied in de stad Utrecht vinden veel ruimtelijke ontwikkelingen plaats, waardoor er een grote (toekomstige) vraag is naar duurzame warmte en koude. Bodemenergie is de belangrijkste bron om daar in te voorzien. Omdat de beschikbare ruimte voor nieuwe open bodemenergiesystemen (ook wel WKO: warmte-/koudeopslag) ontoereikend is, is het van belang om de ruimte die er is optimaal te benutten. Daarom hebben wij de Beleidsregels open bodemenergie Beursgebied Utrecht 2021 vastgesteld als toetsingskader voor vergunningverlening van open bodemenergiesystemen in dit gebied.

Inleiding

Met onze statenbrief van 12 maart 2019 (ons kenmerk: 81E81347) hebben wij u geïnformeerd over de Utrechtse Bodemenergie Agenda, een samenwerkingsagenda met de gemeente Utrecht waarmee we gezamenlijk een impuls geven aan de toepassing van bodemenergie, rekening houdend met het belang van de omgeving en specifiek de bescherming van het grondwater. Onderdeel van de agenda is een gebiedsgerichte aanpak voor wijken met een grote vraag naar bodemenergie om de beschikbare ruimte in de ondergrond optimaal te benutten. In dit kader heeft de gemeente, in samenwerking met de provincie en de RUD Utrecht, een bodemenergieplan opgesteld voor het Beursgebied (bijlage 2). Teneinde de hierin opgenomen sturingsregels te kunnen hanteren als toetsingskader bij de vergunningverlening voor open bodemenergiesystemen, waarvoor wij bevoegd gezag zijn, hebben wij deze beleidsregels vastgesteld (bijlage 1). Met deze brief informeren wij u hierover.

Toelichting

De beschikbare ruimte voor nieuwe bodemenergiesystemen in het Beursgebied is om diverse redenen ontoereikend om te voorzien in de toekomstige warmte- en koudevraag in dit gebied:

- De geplande nieuwbouw in het Beursgebied heeft een hoge dichtheid en daarmee een grote vraag naar warmte en koude.
- De ondergrond is al druk en dat neemt verder toe, door parkeergarages, leidingen, reeds aanwezige bodemenergiesystemen etc. Nieuwe bodemenergiesystemen zijn daardoor lastig inpasbaar.
- Alleen het eerste watervoerende pakket¹ is beschikbaar voor bodemenergiesystemen op grond van gemeentelijk en provinciaal beleid en regels (gemeentelijk gebiedsgericht grondwaterbeheer respectievelijk provinciaal Bodem-, Water- en Milieuplan).

¹ Het eerste watervoerende pakket is een zandige laag in de ondergrond, die in het Beursgebied tot een diepte van circa 50 m onder maaiveld reikt. Daaronder bevindt zich een kleilaag (waterremmende laag). Onder die kleilaag bevindt zich het tweede watervoerende pakket. De kleilaag tussen het eerste en tweede watervoerende pakket zorgt dat er weinig uitwisseling van grondwater is tussen beide pakketten.

Het is daarom gewenst regie te voeren op het gebruik van de ondergrond voor bodemenergie. Hiertoe heeft de gemeente Utrecht, in afstemming met de provincie en de RUD, een bodemenergieplan voor het Beursgebied opgesteld. Het Bodemenergieplan Beursgebied, kenmerk 8479144 revisie 1.1. d.d. 14 juli 2021, is op 7 september 2021 vastgesteld door Burgemeester en Wethouders van Utrecht. De regels hierin hebben vooral betrekking op open bodemenergiesystemen, waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn. De gemeente heeft ons daarom verzocht het bodemenergieplan te hanteren als toetsingskader voor de vergunningverlening voor open bodemenergiesystemen in het Beursgebied. De voorliggende beleidsregels voorzien hierin. Ze zijn gebaseerd op en in overeenstemming met het bodemenergieplan.

Zoals gezegd is de schaarste voor een deel het gevolg van het feit dat in het Beursgebied, net als in het grootste deel van de stad Utrecht, alleen het eerste watervoerende pakket kan worden gebruikt voor bodemenergie. De beleidsregels gaan uit van deze situatie. De afgelopen jaren hebben de provincie en de stad Utrecht gezamenlijk bureaustudies laten uitvoeren of en onder welke voorwaarden het mogelijk zou kunnen zijn om bodemenergiesystemen in het tweede watervoerende pakket toe te staan. De volgende stap is een praktijkonderzoek onder strikte voorwaarden. U wordt hierover binnenkort in een separate statenbrief door ons geïnformeerd.

Dit is de eerste keer dat wij beleidsregels voor bodemenergiesystemen in een specifiek gebied vaststellen. Door de warmtetransitie, in combinatie met de bouwopgave, zal naar verwachting het aantal bodemenergiesystemen sterk groeien. Wij verwachten dat we in de toekomst voor meer gebieden beleidsregels zullen vaststellen om de ondergrond optimaal te benutten voor bodemenergie.

Vervolprocedure / voortgang

Na publicatie van de beleidsregels treden deze in werking. De RUD Utrecht zal ze hanteren als aanvullend toetsingskader voor vergunningaanvragen voor open bodemenergiesystemen in het Beursgebied.

Bijlagen

1. Beleidsregels open bodemenergie Beursgebied Utrecht 2021
2. Bodemenergieplan Beursgebied v1.1

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen